

## Herbert Erber



Herbert Erber is geboren op 31 maart 1923 in Batavia, NOI. Hij was de zoon van Max Erber en Oberndorfer. Hij had een zusje Ruth (1924) en een broertje Karl (1928). Zijn vader was Oostenrijks. Hij was gouvernementsarts. Hij woonde in 1927 op Celebes.

Herbert was in 1938 verkenner bij Groep 12 Oranje Blauw (Jong Holland) van de NIPV in Batavia. Kik Aalders was zijn hopman. De groep had ook een Zeeverkennergroep die iedere zaterdagmiddag samenkwam in Tandjong Priok, de haven van Batavia. Zijn naam komt voor in een brief die Joop Blinkert na de oorlog van zijn scoutingvriend Guus ontvangt. Guus noemt hierin Scoutingvrienden en -leiders uit onder andere Batavia. In 1941 ging Herbert over van de 2<sup>e</sup> naar de 3<sup>e</sup> klas van het Bataviaasch Lyceum in Batavia.

Tijdens de mobilisatie was hij soldaat. Hij werd geïnterneerd in een kamp op Java van april tot oktober 1942. Toen gingen ze met de Tacoma Maru naar Rangoon, na een tussenstop in Singapore. Daar werd hij als krijgsgevangene tewerkgesteld aan de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen

ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Ook Herbert werd geselecteerd voor Japan en per trein afgevoerd werden naar Phnom Penh in Cambodja. Vandaar ging het transport verder per sampan, een klein kustvaartuig, naar Saigon. Daar stokte de reis omdat de geallieerden, liggend voor de monding van de Mekongrivier, elk verder transport verhinderden. Ze werden ondergebracht in een tot krijgsgevangenkamp omgebouwde gevangenis, waar zich ook een dertigtal Engelsen bevonden, Hij werd hier uiteindelijk door de geallieerden bevrijd.

Hij trouwde met Jeanette Valk (1926). Ze kregen drie kinderen. Tot eind jaren '50 woonden ze nog in Jakarta, Indonesië.

Herbert is overleden op 14 oktober 2015 in Bussum en werd begraven op Begraafplaats Nieuw Valkenveen in Naarden.



### Meer informatie

[Bataviaasch nieuwsblad » 10 okt 1924 - Art. 96 | Delpher](#)  
[Birma-Siam-spoorweg \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)  
[Database Nederlandse dwangarbeiders Birmaspoorweg \(quasarbooks.com\)](#)  
[Checkpoint2-2012issuu.pdf \(nlveteraneninstituut.nl\)](#)  
[Naarden - Begraafplaats Nieuw Valkenveen - - graf 1526226 \(online-begraafplaatsen.nl\)](#)  
[Java-bode : nieuws, handels- en advertentieblad voor Nederlandsch-Indie » 19 maa 1957 - Art. 90 | Delpher](#)  
[Zoeken \(cbgverzamelingen.nl\)](#)  
[De Telegraaf » 15 apr 1978 - Art. 961 | Delpher](#)  
[Herbert Erber \(Batavia, 31 maart 1923 - Bussum, 14 oktober 2015\) - Netwerk Oorlogsbronnen](#)  
[Lodewijk Harald Jacobus Kloprogge | Oorlogsgravenstichting](#)  
[Bataviaasch nieuwsblad » 31 mei 1941 - Art. 84 | Delpher](#)  
[Algemeen Handelsblad » 18 maa 1957 - Art. 150 | Delpher](#)  
[Soerabaijasch handelsblad » 16 dec 1941 - Art. 109 | Delpher](#)  
[Haagsche courant » 27 apr 1938 - Art. 220 | Delpher](#)  
[Nieuwe Rotterdamsche Courant » 23 sep 1927 - Art. 192 | Delpher](#)  
[Haagsche courant » 19 apr 1937 - Art. 98 | Delpher](#)  
[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)  
[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)  
[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.